

การสื่อสารทางการเมืองและระดับความสำนึกทางการเมืองที่มีอิทธิพล
ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนใน
จังหวัดนครสวรรค์*

POLITICAL COMMUNICATION AND THE LEVEL OF POLITICAL
CONSCIOUSNESS INFLUENCING PUBLIC POLICY-ORIENTED
POLITICAL PARTICIPATION OF CITIZENS IN NAKHON SAWAN
PROVINCE

ธัญญ์ธรรณ พุกโหมด

Thuntuchchawan Puckmode

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Pathumthani University, Thailand

Corresponding Author's Email: party6532@gmail.com

วันที่รับบทความ : 23 กุมภาพันธ์ 2026; วันแก้ไขบทความ 19 มีนาคม 2569; วันตอบรับบทความ : 21 มีนาคม 2569

Received 23 February 2026; Revised 19 March 2026; Accepted 21 March 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการสื่อสารทางการเมืองของประชาชนใน
จังหวัดนครสวรรค์ 2) เพื่อศึกษาระดับความสำนึกทางการเมืองของประชาชนในจังหวัด
นครสวรรค์ 3) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชน
ในจังหวัดนครสวรรค์ 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วน
ร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ 5) เพื่อศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสำนึกทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบาย

Citation:

*ธัญญ์ธรรณ พุกโหมด. (2569). การสื่อสารทางการเมืองและระดับความสำนึกทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(2), 1196-1220.

Thuntuchchawan Puckmode. (2026). Political Communication And The Level Of Political Consciousness
Influencing Public Policy-Oriented Political Participation Of Citizens In Nakhon Sawan Province.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(2), 1196-1220.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

สาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ 6) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางการเมืองกับระดับความสำคัญทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ 7) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของการสื่อสารทางการเมืองและระดับความสำคัญทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) การวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน มีค่าความเชื่อมั่น 0.917 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ จากผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์แบบอุปนัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า 1) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการสื่อสารทางการเมือง พบว่า ปัจจัยการสื่อสารทางการเมือง ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยระดับความสำคัญทางการเมือง พบว่า ปัจจัยระดับความสำคัญทางการเมือง ทั้ง 4 ด้าน 3) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4) สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ 5) สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสำคัญทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ 6) สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางการเมืองกับระดับความสำคัญทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง 7) สรุปผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการสื่อสารทางการเมืองและระดับความสำคัญทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ มาจากด้านความสนใจและการติดตามประเด็นทางการเมืองและนโยบายสาธารณะ รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและนโยบายสาธารณะ ลำดับถัดมาคือ ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสื่อสารเชิงโต้ตอบ

ทางการเมือง และลำดับสุดท้ายคือ ด้านความเชื่อมั่นว่าการมีส่วนร่วมของต้นสามารถส่งผลต่อการกำหนดนโยบายได้ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งร่วมกันอธิบายการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ได้ร้อยละ 31.30 (Adjusted $R^2 = 0.313$)

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นโดยสรุปได้ว่า 1) ปัจจัยด้านการสื่อสารการเมืองที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมาจากแนวนโยบายมากกว่าตัวบุคคล ความน่าเชื่อถือคือหัวใจทางการเมืองและนโยบาย การเผยแพร่สื่อมีลักษณะที่แตกต่างตามช่วงวัย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นพลังของการโต้ตอบการเมืองและนโยบาย 2) ปัจจัยระดับความสำนึกทางการเมืองที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมาจากการที่มองว่าความรู้คืออำนาจต่อรอง มีการตระหนักในสิทธิและหน้าที่ มีการเฝ้าระวังผ่านโซเชียล และมีความเชื่อมั่นในพลังของตนเอง

คำสำคัญ: การสื่อสารทางการเมือง, ระดับความสำนึกทางการเมือง, การมีส่วนร่วมเชิงนโยบายสาธารณะ

Abstract

The Objective of this research study was to: 1) study the level of political communication among citizens; 2) study the level of political consciousness among citizens; 3) study the level of political participation in public policy among citizens; 4) study the relationship between political communication and political participation in public policy among citizens; and 5) study the relationship between the level of political consciousness and political participation in public policy among citizens; 6) To study the relationship between political communication and the level of political consciousness of people; 7) To analyze the influence of political communication and the level of political consciousness on public policy participation of people. This used mixed method, quantitative research collected data by questionnaire. with a sample of 400 people, the reliability value was 0.917, data were analyzed using statistics such as including frequency, percentage, mean, standard deviation, Spearman correlation

coefficient and multiple regression analysis, and qualitative research, data were collected using interviews from 12 key informants, analyzed using analytic Induction.

The quantitative research results are summarized as follows: (1) Analysis of political communication factors revealed that all four dimensions were at an overall high level. (2) Similarly, political consciousness factors across all four dimensions were found to be at an overall high level. (3) Analysis of public political participation also indicated a high overall level across all four aspects. (4) The correlation analysis between political communication and public policy participation in Nakhon Sawan Province showed a statistically significant but low correlation ($p < .01$). (5) Likewise, the relationship between political consciousness and public policy participation demonstrated a statistically significant low correlation ($p < .01$). (6) In contrast, political communication and political consciousness exhibited a statistically significant moderate correlation ($p < .01$). (7) Multiple regression analysis revealed that public policy participation in Nakhon Sawan province was significantly influenced by both political communication and political consciousness. The most influential factors, ranked by significance ($p < .05$), were: Interest in and follow-up of political and public policy issues; Awareness of political and public policy information; Exchange of opinions and interactive political communication; The belief that individual participation can influence policy-making. These predictors collectively accounted for 31.3% of the variance in public policy participation among the citizens of Nakhon Sawan province (Adjusted $R^2 = 0.313$).

The qualitative research findings, derived from in-depth interviews, are summarized as follows: 1) Political communication factors influencing public participation are rooted in an emphasis on policy substance rather than individual personalities. Credibility remains a cornerstone of both politics and policy. Furthermore, media dissemination strategies must be tailored to different age

groups, while the active exchange of opinions serves as a powerful catalyst for political interaction. 2) Political consciousness factors driving public participation include the perception of knowledge as strategic bargaining power, a heightened awareness of civic rights and responsibilities, vigilant monitoring through social media, and a strong sense of individual and collective agency (confidence in one's power).

Keywords: Political Communication, Political Consciousness, Public Policy-Oriented Political

บทนำ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนถือเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นกลไกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจอธิปไตยสามารถเข้าไปมีบทบาทในกระบวนการกำหนด ทบทวน และกำกับนโยบายสาธารณะของรัฐ การมีส่วนร่วมดังกล่าวมิได้จำกัดอยู่เพียงการใช้สิทธิเลือกตั้งเท่านั้น หากแต่ครอบคลุมถึงการรับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นสาธารณะ การเสนอข้อเรียกร้องเชิงนโยบาย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตลอดจนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินนโยบายของภาครัฐ ซึ่งสะท้อนหลักการของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (participatory democracy) ที่มุ่งลดการผูกขาดอำนาจของชนชั้นนำ และขยายพื้นที่การตัดสินใจไปสู่ประชาชนในวงกว้าง (Dahl, 1989; Pateman, 1970) ในบริบทของการบริหารรัฐกิจสมัยใหม่ แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในเชิงนโยบายสาธารณะได้รับความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะภายใต้กรอบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (good governance) และการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (new public governance) ซึ่งมองว่าการกำหนดนโยบายที่มีประสิทธิภาพและชอบธรรมจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างรอบด้าน ตั้งแต่ขั้นการกำหนดปัญหา การออกแบบนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ จนถึงการประเมินผล ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้อำนาจรัฐสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของสังคมและประโยชน์สาธารณะ (Howlett, Ramesh, & Perl, 2020) นักวิชาการไทยจำนวนมากมีข้อเสนอในทิศทางเดียวกันว่า การรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจด้านนโยบายไว้ที่รัฐหรือชนชั้นนำเพียงกลุ่มเดียว ย่อมส่งผลกระทบต่อความชอบธรรมและ

ประสิทธิภาพของนโยบายสาธารณะในระยะยาว ดังนั้น การเปิดพื้นที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายอย่างเป็นระบบจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาประชาธิปไตย และการบริหารรัฐกิจที่ตอบสนองต่อสังคม (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล, 2549) การมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในรูปแบบทางตรงและทางอ้อม การมีส่วนร่วมทางตรง ได้แก่ การเข้าร่วมเวทีรับฟังความคิดเห็น การแสดงความเห็นต่อร่างนโยบาย การรวมกลุ่มเรียกร้องหรือเสนอทางเลือกเชิงนโยบาย ตลอดจนการเคลื่อนไหวทางสังคมโดยสันติ ในขณะที่การมีส่วนร่วมทางอ้อมเกิดขึ้นผ่านระบบผู้แทน เช่น การเลือกตั้ง การติดตาม ตรวจสอบ และการสื่อสารข้อเรียกร้องเชิงนโยบายผ่านผู้แทนทางการเมือง ซึ่งสะท้อนบทบาทของประชาชนในฐานะผู้ให้ความชอบธรรมและผู้กำกับการใช้อำนาจรัฐ (Verba, Scholzman, & Brady, 1995)

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะจะเกิดขึ้นอย่างมีคุณภาพได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญสองประการ ได้แก่ การสื่อสารทางการเมือง และระดับความสำนึกทางการเมืองของประชาชน การสื่อสารทางการเมืองทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการเชื่อมโยงระหว่างรัฐ ระบบการเมือง และประชาชน ผ่านการถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสาร นโยบาย และกรอบความคิดทางการเมือง ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ การตีความ และการตัดสินใจของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในประเด็นนโยบายสาธารณะ การสื่อสารทางการเมืองจึงมิใช่เพียงการส่งสารจากรัฐสู่ประชาชน แต่เป็นกระบวนการเชิงโต้ตอบที่เปิดพื้นที่ให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการกำกับตรวจสอบอำนาจรัฐ (McNair, 2018; ระวีวรรณ ประกอบผล, 2530) ควบคู่กันนั้น ความสำนึกทางการเมืองหมายถึงระดับการรับรู้ ความเข้าใจ ทศนคติ และค่านิยมของบุคคลที่มีต่อระบบการเมือง บทบาทของตนเอง และประเด็นสาธารณะ ความสำนึกทางการเมืองที่เข้มแข็งจะส่งผลให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม เห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วม และพร้อมที่จะใช้สิทธิและบทบาทของตนในการสนับสนุนหรือคัดค้านนโยบายบนพื้นฐานของประโยชน์ส่วนรวมและคุณค่าประชาธิปไตย (Almond & Verba, 1963; ถวิลวดี บุรีกุล, 2552) แม้ประเทศไทยจะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะภายใต้กรอบการปฏิรูปการเมืองและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ที่มุ่งสร้างพลเมืองที่มีความรู้ ความตื่นตัว และมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีความหมาย แต่ในทางปฏิบัติยังพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในเชิงนโยบายสาธารณะยังอยู่ในระดับจำกัด ประชาชนจำนวนไม่

น้อยยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการติดตามหรือมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบาย อีกทั้งยังมีทัศนคติที่มองว่าการกำหนดนโยบายเป็นเรื่องของรัฐหรือชนชั้นนำ ส่งผลให้การมีส่วนร่วมขาดความต่อเนื่องและไม่สามารถส่งผลเชิงนโยบายได้อย่างแท้จริง (ถวิลวดี บุรีกุล, 2552; อรทัย กภผล, 2552ก; 2552ข)

จังหวัดนครสวรรค์เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่หลากหลาย เป็นทั้งศูนย์กลางของภาคเหนือตอนล่างและพื้นที่เชื่อมโยงระหว่างเมืองกับชนบท ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงด้านการสื่อสารทางการเมืองในยุคดิจิทัล ปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อรูปแบบการรับรู้ข่าวสาร ระดับความสำนึกทางการเมือง และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประเด็นนโยบายสาธารณะในระดับพื้นที่ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ศึกษาเชิงประจักษ์ถึงอิทธิพลของการสื่อสารทางการเมืองและความสำนึกทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในระดับจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัดนครสวรรค์ ยังมีอยู่อย่างจำกัด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการสื่อสารทางการเมืองและระดับความสำนึกทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อทำความเข้าใจกลไกและเงื่อนไขที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมเชิงนโยบายในบริบทพื้นที่ศึกษา ผลการวิจัยคาดว่าจะมีคุณูปการในเชิงวิชาการ โดยช่วยเติมเต็มองค์ความรู้ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น และในเชิงนโยบาย โดยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการสื่อสารทางการเมืองและความสำนึกทางการเมืองของประชาชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยที่มีคุณภาพและยั่งยืนของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการสื่อสารทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาระดับความสำนึกทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์
3. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสำคัญทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางการเมืองกับระดับความสำคัญทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

7. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของการสื่อสารทางการเมืองและระดับความสำคัญทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสารทางการเมืองและระดับความสำคัญทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์” การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (mixed methods research) โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 841,089 คน จากประชากรทั้งหมดจังหวัดนครสวรรค์ 1,004,843 คน เป็นชาย 482,771 คน หญิง จำนวน 509,978 คน (ทั้งหมดทุกช่วงอายุ) (สำนักงานสถิติจังหวัดนครสวรรค์, 2568)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 400 คน จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973: 125) ซึ่งแทนค่าได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

n = แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = แทนจำนวนประชากร

e = แทนความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ .05
เมื่อนำตัวเลขแทนค่าในสูตร จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{841,089}{1 + 841,089(0.05)^2}$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ได้ = 399.74 ปรับเป็น 400 คน

จังหวัดนครสวรรค์ทั้งหมด 15 อำเภอ ซึ่งในแต่ละอำเภอมียุทธศาสตร์ที่
แตกต่างกัน จึงต้องคำนวณ หากกลุ่มตัวอย่างของแต่ละอำเภอ ว่าต้องใช้จำนวน เท่าใด ใช้วิธีการ
คำนวณดังนี้

ข้อมูลตั้งต้นที่มี

- ประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไปทั้งหมด = 841,089 คน
- ขนาดกลุ่มตัวอย่าง = 400 คน
- ข้อมูลประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไปแยกตามอำเภอ (15 อำเภอ)

รวมตามข้อมูลที่ได้มา = 1,090,379 คน ดังนั้น จึงต้องปรับสัดส่วน (rescale) ให้รวม
เท่ากับ 841,089 คนก่อน

หลักการคำนวณ

ใช้สูตรการสุ่มแบบสัดส่วน

$$n_i = \frac{N_i}{N} \times n$$

โดยที่

- n_i = ขนาดกลุ่มตัวอย่างของอำเภอที่ i
- N_i = จำนวนประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไปของอำเภอที่ i (หลังปรับสัดส่วน)
- N = ประชากรอายุ 18 ปีขึ้นไปทั้งหมด (841,089 คน)
- n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างรวม (400 คน)

ให้นำจำนวนของประชากรแต่ละอำเภอ มาแทนค่าในสมการ จะได้กลุ่มตัวอย่างของ
แต่ละอำเภอ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง คำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ปัจจัยการสื่อสารการเมือง

ตอนที่ 3 ปัจจัยระดับความสำคัญทางการเมือง

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน
จังหวัดนครสวรรค์

การวัดระดับความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดใช้เป็นแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) คือ

ปัจจัยทางการเมืองของประชาชนและการมีส่วนร่วม	คะแนนเชิง	คะแนนเชิงลบ
ทางการเมืองของประชาชน	บวก	
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาการให้คะแนนของค่าเฉลี่ยและแปลความหมายการสื่อสาร
การเมือง ระดับความสำคัญทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ใช้
เกณฑ์ตามแนวคิดของ Likert (1932), Best & Kahn (2006) และบุญชม ศรีสะอาด (2560)
ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

การกำหนดค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยทั่วไปนิยมใช้สัญลักษณ์ (r) แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่ม การบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ -1 หรือ $+1$ หมายถึง ระดับความสัมพันธ์สูง ในขณะที่ค่าเข้าใกล้ 0 หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ต่ำ สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยทั่วไปอาจใช้เกณฑ์ ดังนี้ (Hinkle, William & Stephen, 1998: 118)

ค่า r	ระดับของความสัมพันธ์
0.90-1.00	สูงมาก
0.70-0.90	สูง
0.50-0.70	ปานกลาง
0.30-0.50	ต่ำ
0.00-0.30	ต่ำมาก

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยการสื่อสารทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ อย่างไร

ตอนที่ 2 ระดับความสำคัญทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ อย่างไร

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ มีแนวทางอย่างไร

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งใช้วิธีสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยทำการนัดหมายผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเอง หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของการตอบคำถาม กรณีที่มีการตอบคำถามไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยได้ขออนุญาตเข้าพบและขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทางทฤษฎีแนวความคิดจากผลงานวิจัย ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสูงสุดอันแสดงให้เห็นถึงแนวความคิด ทฤษฎี เพื่อการเลือกสรรตัวแปรที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ มาใช้เป็นเกณฑ์ในการชี้วัดได้อย่างถูกต้อง รายละเอียดในบทที่ 2

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

1) เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มานำมาลงรหัสข้อมูล และป้อนรหัสข้อมูลทั้งหมดเข้าสู่โปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อเข้าสู่กระบวนการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งใช้วิธีสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยทำการนัดหมายผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้นำท้องถิ่นจากทุกอำเภอในจังหวัดนครสวรรค์ รวมทั้งสิ้น 12 คนโดยผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเอง หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของการตอบคำถาม กรณีที่มีการตอบคำถามไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยได้ขออนุญาตเข้าพบผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังกล่าวข้างต้น และขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจนครบตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดนำมาลงรหัสข้อมูล และป้อนรหัสข้อมูลทั้งหมดเข้าสู่โปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อเข้าสู่กระบวนการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการบรรยายลักษณะโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percent)

2. วิเคราะห์ข้อมูลการสื่อสารการเมืองและระดับความสำนึกทางการเมือง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.)และอันดับค่าเฉลี่ย (Mean Sequence)แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย

3. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)และอันดับค่าเฉลี่ย (Mean Sequence)แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยและแปลความหมาย

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม โดยพิจารณาจากปัจจัยตัวแปรอิสระ และน้ำหนักของแต่ละตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม โดยใช้สมการพหุคูณ (multiple regression analysis) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation analysis) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ได้จากการจดบันทึกและบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำมาอภิปรายผลข้อมูลเพื่อสร้างข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objective Congruence) และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. สถิติเชิงอนุมาน (quantitative statistics) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้านการทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองและระดับความสำนึกทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.00 มีอายุระหว่าง 26 - 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 44 และเป็นผู้มีอาชีพรับจ้าง อาชีพอิสระ และอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 39

2) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการสื่อสารทางการเมือง พบว่า ปัจจัยการสื่อสารทางการเมือง ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและนโยบายสาธารณะ รองลงมาคือ ด้านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและนโยบายสาธารณะผ่านสื่อต่าง ๆ ลำดับถัดมาคือ ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสื่อสารเชิงโต้ตอบทางการเมือง และลำดับสุดท้ายคือ ด้านความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลทางการเมืองและนโยบายสาธารณะ ตามลำดับ

3) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยระดับความสำนึกทางการเมือง พบว่า ปัจจัยระดับความสำนึกทางการเมือง ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.14 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความเชื่อมั่นว่าการมีส่วนร่วมของตนสามารถส่งผลต่อการกำหนดนโยบายได้ รองลงมาคือ ด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองและนโยบายสาธารณะ ลำดับถัดมาคือ ด้านความสนใจและการติดตามประเด็นทางการเมืองและนโยบายสาธารณะ และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ และบทบาทของพลเมือง ตามลำดับ

4) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.30 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินนโยบาย รองลงมาคือ ด้านการเข้าร่วมเวทีหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะ ลำดับถัดมาคือ ด้านการแสดงความคิดเห็นและการเสนอข้อเรียกร้องเชิงนโยบาย และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจด้านนโยบายตามลำดับ

5) สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ตัวแปรการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนใน

จังหวัดนครสวรรค์มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

6) สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสำนึกทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ตัวแปรระดับความสำนึกทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

7) สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางการเมืองกับระดับความสำนึกทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ตัวแปรการสื่อสารทางการเมืองกับระดับความสำนึกทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

8) สรุปผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการสื่อสารทางการเมืองและระดับความสำนึกทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ มาจากด้านความสนใจและการติดตามประเด็นทางการเมืองและนโยบายสาธารณะ ($\beta = 0.246$) ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและนโยบายสาธารณะ ($\beta = 0.214$) ลำดับถัดมาคือ ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสื่อสารเชิงโต้ตอบทางการเมือง ($\beta = 0.160$) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านความเชื่อมั่นว่าการมีส่วนร่วมของตนสามารถส่งผลต่อการกำหนดนโยบายได้ ($\beta = 0.158$) ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งร่วมกันอธิบายหรือพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ได้ร้อยละ 31.30 (Adjusted $R^2 = 0.313$)

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การสื่อสารทางการเมืองและระดับความสำนึกทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการสื่อสารทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

การสื่อสารทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) โดยเหตุผลว่า มีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะที่ภาครัฐกำลังดำเนินการ ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะจากสื่อต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ติดตามข่าวสารทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของประชาชน แหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ได้รับมีความเป็นกลางและไม่บิดเบือน เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะเพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ เลือกเผยแพร่เฉพาะข้อมูลทางการเมืองที่เห็นว่ามีประโยชน์ต่อสาธารณะ มีการสื่อสารโต้ตอบกับหน่วยงานรัฐหรือผู้แทนทางการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ และกล้าแสดงความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างจากผู้อื่น สอดคล้องกับงานของ สุหทัยา สินชัย (2567) ที่ได้ศึกษาการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยทุกด้านอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ (1) ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า พฤติกรรมการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีด้านการไปใช้เลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า หน่วยงานต่าง ๆ มีการรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งพรรคการเมืองเองก็ต้องการคะแนนเสียง หน้าเลือกตั้งก็จะขยันส่งผู้แทนลงพบปะประชาชน รวมทั้งหน่วยงานราชการเองก็มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง (2) ด้านทัศนคติทางการเมือง พบว่า พฤติกรรมการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีด้านทัศนคติทางการเมืองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า สื่อทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย เช่น สื่อสารเรื่องการเมืองผ่าน Social Network เช่น Facebook Line Twister การเลือกตั้งจึงทำให้เกิดความรู้มีทัศนคติในมุมมองที่ดีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และรวดเร็วอยู่ที่ไหน ๆ ก็รู้เรื่องการเลือกตั้งได้ (3) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง พบว่า พฤติกรรมการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่าประชาชนเชื่อในหลักการการปกครองอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนยึดมั่นเสียงส่วนใหญ่เคารพในเสียงส่วนน้อย ทุกคนมีความเสมอภาคกันตามกฎหมายไม่ว่าจะอยู่ในฐานะแตกต่างกัน มีการรณรงค์จาก

หน่วยงานการเลือกตั้งรวมถึงนักการเมือง การช่วยกันประชาสัมพันธ์ทำให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิมากขึ้น (4) ด้านการตัดสินใจทางการเมือง พบว่า พฤติกรรมการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในอำเภอเมืองจังหวัดชลบุรีด้านการตัดสินใจทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนได้มีการตรวจสอบสิทธิการเลือกตั้ง เตรียมหลักฐานต่าง ๆ ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งจะพิจารณาจากการทำหน้าที่ของนักการเมือง หรือนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่เคยหาเสียงไว้โดยนักการเมืองและประชาชนจะต้องมีจริยธรรม มีคุณธรรมไม่ทำผิดกฎหมายและเคารพต่อกฎหมายการเลือกตั้ง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับความสำนึกทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

ระดับความสำนึกทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) โดยเหตุผลว่า เชื่อว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยพัฒนานโยบายสาธารณะให้ดีขึ้น เชื่อว่าการแสดงความคิดเห็นเชิงนโยบายมีความหมายต่อสังคม เข้าใจผลกระทบของนโยบายสาธารณะต่อประชาชนและชุมชน มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตนในระบบการเมือง ติดตามข่าวสารการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ ให้ความสนใจต่อปัญหาทางการเมืองและสังคม เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาประเทศ ตระหนักถึงสิทธิและเสรีภาพของตนในฐานะพลเมือง

ขัดแย้งกับงานของ พรรณภา ดอกขบา และบุญอยู่ ขอพรประเสริฐ (2562) ที่ได้ศึกษาการแสวงหาข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อใหม่ ความสำนึกทางการเมือง ความไว้วางใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า ความสำนึกทางการเมืองของของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนว่า นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญถึงสิทธิหน้าที่ความเป็นพลเมืองภายใต้แนวคิดการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มากที่สุดคือในการเลือกตั้งครั้งต่อไปนักศึกษาตั้งใจจะไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดโดยไม่สนใจว่าใครจะปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่ ดังที่ Dalton (2008) อธิบายว่า ในกรณีที่เหตุการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองก่อให้เกิดผลเชิงบวกต่อสังคมส่วนรวม บุคคลที่มีความสำนึกทางการเมืองจะมีแนวโน้มเข้าร่วม ส่งเสริม หรือสนับสนุนผ่านช่องทางและวิธีการที่เหมาะสม ตรงกันข้าม หากการดำเนินการทางการเมืองนั้นนำไปสู่ความเสียหาย ความไม่เป็นธรรม หรือการละเมิดสิทธิ

ของประชาชน บุคคลย่อมแสดงท่าทีคัดค้านหรือไม่เห็นด้วยในรูปแบบต่าง ๆ ตามกรอบของกฎหมายและบรรทัดฐานทางสังคม การแสดงออกดังกล่าวจึงเป็นผลจากการตัดสินใจโดยสมัครใจ มิได้เกิดจากการบังคับ ข่มขู่ หรือการจูงใจด้วยผลประโยชน์ส่วนตน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบาย สาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) โดยเหตุผลว่า ตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐในการดำเนินนโยบาย แสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียน เมื่อพบปัญหาในการดำเนินนโยบาย เข้าร่วมการประชุมหรือกิจกรรมของหน่วยงานรัฐในประเด็นนโยบาย ให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมด้านนโยบายสาธารณะในชุมชน เสนอข้อเรียกร้องเชิงนโยบายผ่านสื่อสังคมออนไลน์หรือเวทีสาธารณะ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะต่อหน่วยงานหรือผู้มีอำนาจ รู้สึกว่าความคิดเห็นของประชาชนมีผลต่อการตัดสินใจของรัฐ ติดตามและมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายของภาครัฐ สอดคล้องกับงานของ พระสร้อยทอง ปัญญาวุธ (2562) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง และด้านการประชาติและประชาพิจารณ์ตามลำดับ สอดคล้องกับงานของ จินฉนวนวัฒน์ มูลนาม และดารณ พรหมณ์แก้ว (2567) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การมีส่วนร่วมด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมด้านการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ส่วนความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ และขณะที่งานของ พระนพภักดิ์ พลอยแสนรัก, ธนกฤต โพธิ์เงิน และวิทยา สุจริตชนารักษ์ (2568) ที่ได้ศึกษาการสื่อสารการเมืองและความสำนึกทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยบางส่วนพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่

ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกกลุ่มการเมือง ด้านการปฏิบัติตามบทบาทที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และด้านการชุมนุมทางการเมือง ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

ตัวแปรการสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ สอดคล้องกับงานของ ปิยาภรณ์ วัฒนกิจ (2564) ที่ได้ศึกษาบทบาทของการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น พบว่า การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ช่วยเพิ่มระดับความรู้ ความเข้าใจ และความสำนึกทางการเมือง ซึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายสาธารณะในระดับชุมชนมากขึ้น สอดคล้องกับงานของ นฤมล แสงสุวรรณ (2565) ที่ได้ศึกษาปัจจัยด้านการสื่อสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญ และการรับรู้ข่าวสารอย่างต่อเนื่องช่วยเสริมสร้างความตื่นตัวและความสำนึกทางการเมืองของประชาชน ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยมีเหตุผลว่า 1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและนโยบายสาธารณะมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยเปลี่ยนจากตัวบุคคลเป็นนโยบายข้อมูลทำให้ประชาชนก้าวข้ามเรื่องหวัหวัคคะแนน มาสนใจนโยบายที่กินได้ ทั้งเรื่องเศรษฐกิจ ปากท้อง การจัดการน้ำ และกระตุ้นให้เกิดการตรวจสอบโครงการรัฐ 2. ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลทางการเมืองและนโยบายสาธารณะมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ความไว้วางใจคือกุญแจการมีส่วนร่วมประชาชน หากข้อมูลมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ทั้งจากภาครัฐ/ผู้นำชุมชน และมีตัวเลขชัดเจน ประชาชนจะกล้าเข้าร่วมประชาคม แต่ถ้าเป็นข่าวลือประชาชนจะเพิกเฉยเพราะไม่อยากเป็นเครื่องมือทางการเมือง 3. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและนโยบายสาธารณะผ่านสื่อต่าง ๆ มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ

ประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ มีลักษณะต่างกันไปในกลุ่มช่วงวัยและสภาพสังคม กล่าวคือ กลุ่มวัยรุ่น/คนเมืองใช้ TikTok และ Facebook ส่วนกลุ่มคนในพื้นที่เกษตร/ผู้สูงอายุยังเชื่อถือหอกระจายข่าวและวิทยุ สื่อช่วยย่อยเรื่องยากให้เข้าใจง่ายและกระตุ้นการตื่นตัว 4. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสื่อสารเชิงโต้ตอบทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยการสื่อสารผ่าน Line Group หรือการโต้ตอบใน Live สด ทำให้นโยบายถูกคัดกรอง ประชาชนรู้สึกว่ามีพลัง จึงอยากเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสำนึกทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

ระดับความสำนึกทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ สอดคล้องกับงานของ สรพงษ์ เกิดแก้ว (2565) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อและระดับความสำนึกทางการเมืองมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในระดับสูง โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเชิงนโยบายและการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นสาธารณะ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่า ปัจจัยระดับความสำนึกทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยมีเหตุผลว่า 1. ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองและนโยบายสาธารณะมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ความรู้คืออำนาจในการต่อรอง การสนับสนุน การคัดค้าน และการเรียกร้อง เมื่อมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองและนโยบายสาธารณะที่เพียงพอ ก็จะเลือกนักการเมืองจากฝีมือและนโยบาย รวมถึงกล้าเถียงเพื่อรักษาผลประโยชน์ชุมชน 2. การตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ และบทบาทของพลเมือง โดยประชาชนตระหนักว่า 1 สิทธิ 1 เสียง เท่ากัน และมองว่าตนเองคือ เจ้าของภาษี จึงรวมกลุ่มเป็นกลุ่มกดดันเพื่อเรียกร้องคุณภาพชีวิตและสวัสดิการทางสังคมต่าง ๆ ตามสมควร 3. ความสนใจและการติดตามประเด็นทางการเมืองและนโยบายสาธารณะมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยการเฝ้าระวังและขยับตัวไว ความสนใจผ่านโซเชียลทำให้ประชาชนไม่ตกข่าว เมื่อเห็นนโยบายใดที่กระทบวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และสภาพแวดล้อม ก็จะเกิดการรวมกลุ่มไปยื่น

หนังสือหรือร้องเรียนทันที 4. ความเชื่อมั่นว่าการมีส่วนร่วมของตนสามารถส่งผลต่อการกำหนดนโยบายได้มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยมีความเชื่อมั่นว่า เสียงเล็ก ๆ เปลี่ยนเมืองได้ หากประชาชนเชื่อว่าพูดแล้วมีการรับฟัง ก็จะเป็นจุดไฟให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 6 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางการเมืองกับความสำนึกทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

ตัวแปรการสื่อสารทางการเมืองกับระดับความสำนึกทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ดังที่ Theocharis & van Deth (2018) ได้ศึกษารูปแบบใหม่ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมประชาธิปไตย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการสื่อสารทางการเมืองและระดับความตระหนักของประชาชน โดยเฉพาะการสื่อสารแบบโต้ตอบผ่านสื่อดิจิทัล สอดคล้องกับงานของ สุรัชย์ สุขสวัสดิ์ (2563) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารทางการเมืองกับความสำนึกทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดภาคกลาง พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความน่าเชื่อถือของสื่อมีอิทธิพลโดยตรงต่อระดับความสำนึกทางการเมือง และส่งผลต่อการมีส่วนร่วมเชิงนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่พบว่า (1) การสื่อสารทางการเมืองกับความสำนึกทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ การสื่อสารในฐานะตัวก่อรูปความรู้และสติ (Cognitive Link) การสื่อสารที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือส่งผลโดยตรงต่อระดับความรู้ความเข้าใจ ประชาชนไม่ได้แค่รับรู้ข่าวสาร แต่แปรรูปข้อมูลนั้นเป็นความเข้าใจในสติของตนเอง ดังคำสัมภาษณ์ของ กำนัน ก. ระบุว่า “ข่าวสารทำให้ชาวบ้าน รู้ว่าภาษีที่เขาเสียไปเอาไปทำอะไรได้บ้าง ซึ่งความเข้าใจนี้เองที่ทำให้เกิดความสำนึกที่จะไม่อยู่เฉย” (2) สื่อใหม่และพื้นที่สาธารณะในฐานะตัวเร่งปฏิกิริยา (Catalyst Link) โซเชียลมีเดียและพื้นที่แลกเปลี่ยน (เช่น สภาคาเฟ่, กลุ่ม Line) เปลี่ยนความสนใจส่วนบุคคลให้กลายเป็นความตื่นตัวของกลุ่ม ดังคำสัมภาษณ์ของ ผู้บ้านใหญ่ ง. และ กำนัน ข. สะท้อนว่า “สื่อออนไลน์และการโต้ตอบ ทำให้คนรู้สึกว่ามีพลัง”

วัตถุประสงค์ข้อที่ 7 เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของการสื่อสารทางการเมืองและระดับความสำนึกทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ มาจากด้านความสนใจและการติดตามประเด็นทางการเมืองและนโยบายสาธารณะ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและนโยบายสาธารณะ ลำดับถัดมาคือ ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการสื่อสารเชิงโต้ตอบทางการเมือง และลำดับสุดท้ายคือ ด้านความเชื่อมั่นว่าการมีส่วนร่วมของตนสามารถส่งผลต่อการกำหนดนโยบายได้ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งร่วมกันพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ได้ร้อยละ 31.30 ใกล้เคียงกับงานของ พระนพ ภัณฑ์ พลอยแสนรัก ธนภุต โพธิ์เงิน และวิทยา สุจริตธนาธิกร (2568) ที่ได้ศึกษาการสื่อสารการเมืองและความสำนึกทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยบางส่วนพบว่า การวิเคราะห์อิทธิพลของการสื่อสารการเมืองและความสำนึกทางการเมือง มาจากตัวแปร 5 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลทางการเมือง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ความเข้าใจสิทธิและหน้าที่ทางการเมือง และการแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมือง ร่วมกันพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้ร้อยละ 30.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองและระดับความสำนึกทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเชิงนโยบายสาธารณะของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า 1) ปัจจัยด้านการสื่อสารการเมืองที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมาจากเน้นนโยบายมากกว่าตัวบุคคล ความน่าเชื่อถือคือหัวใจทางการเมืองและนโยบาย การเผยแพร่สื่อมีลักษณะที่แตกต่างตามช่วงวัย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นพลังของการโต้ตอบการเมืองและนโยบาย 2) ปัจจัยระดับความสำนึกทางการเมืองที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมาจากการที่มองว่าความรู้คืออำนาจต่อรอง มีการตระหนักในสิทธิและหน้าที่ มีการแผ้วถางผ่านโซเชียล และมีความเชื่อมั่นในพลังของตนเอง

ข้อเสนอแนะ 1) การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบในระดับภูมิภาค หรือ

เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดที่มีลักษณะบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่างกัน เพื่อพิจารณาว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารและความสำคัญทางการเมืองส่งผลต่อการมีส่วนร่วมเชิงนโยบายแตกต่างกันอย่างไร 2) การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับพลวัตของพลเมืองดิจิทัล เพื่อเจาะลึกถึงอิทธิพลของสื่อใหม่ หรืออัลกอริทึมของสื่อสังคมออนไลน์ที่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนระดับความสำคัญทางการเมืองของประชาชนโดยเฉพาะ และควรมีการวิจัยเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ว่าสามารถเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนได้จริงหรือไม่ 3) การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาปัจจัยแทรกซ้อนอื่น ๆ หรือเพิ่มตัวแปรด้านวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอุปถัมภ์ หรืออิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ท้องถิ่น ว่าส่งผลอย่างไรต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในการกำหนดนโยบายสาธารณะ

เอกสารอ้างอิง

- จิณณวัจน์ มุลนาม และดารณ พรหมณ์แก้ว. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ (มสป.), 26(2), 35-49.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552ก). การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการพัฒนาประชาธิปไตย กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- _____. (2552ข). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- _____. (2552ค). ประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- _____. (2552ง). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- _____. (2552จ). ประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม และการเมืองภาคพลเมือง. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- นฤมล แสงสุวรรณ. (2565). ปัจจัยด้านการสื่อสารทางการเมืองที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล. วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, 13(2), 45-67.

- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล. (2549). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- ปิยาภรณ์ วัฒนกิจ. (2564). บทบาทของการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น. วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการสื่อ, 9(1), 89–110.
- พรรณภา ดอกขบา และบุญอยู่ ขอพรประเสริฐ. (2562). การแสวงหาข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อใหม่ ความสำคัญทางการเมือง ความไว้วางใจทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในระดับ
- อุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 11(3), 78-86.
- พระนพภัณฑ์ พลอยแสนรัก, ธนกฤต โพธิ์เงิน และวิทยา สุจิตธนารักษ์ (2568). การสื่อสาร. การเมืองและความสำคัญทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดชลบุรี. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 19(3), 146-160.
- พระสร้อยทอง ปัญญาวุธ. (2562). การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. วารสารวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, 1(3), 9-22.
- ระวีวรรณ ประกอบผล. (2530). การสื่อสารทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สรพงษ์ เกิดแก้ว. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการไทยวิจัยและการจัดการ, 3(1), 55-65.
- สำนักงานสถิติจังหวัดนครสวรรค์. (2568). สถิติประชากรจังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.2568. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สุรัชย์ สุขสวัสดิ์. (2563). การสื่อสารทางการเมืองกับความสำคัญทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดภาคกลาง. วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์, 10(2), 77–98.
- อรรถัย กักผล. (2552ก). วัฒนธรรมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมของประชาชน. สถาบันพระปกเกล้า.
- อรรถัย กักผล. (2552ข). การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Almond, G. A., & Verba, S. (1963). The civic culture: Political attitudes and democracy in five nations. Princeton University Press.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (2006). Research in education. (10th ed.). Boston, MA: Pearson.
- Dahl, R. A. (1989). Democracy and its critics. New Haven, CT: Yale University Press.
- Dalton, R. J. (2008). Citizen politics: Public opinion and political parties in advanced industrial democracies (5th ed.). Washington, DC: CQ Press.
- Howlett, M., Ramesh, M., & Perl, A. (2020). Studying public policy: Policy cycles and policy subsystems. (4th ed.). Oxford University Press.
- Hinkle, D. E., William, W. & Stephen, G. J. (1998). Applied statistics for the behavioral sciences. (4th ed.). Boston, USA: Houghton Mifflin.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. Archives of Psychology, 140, 1–55.
- McNair, B. (2018). An introduction to political communication. (6th ed.). London: Routledge.
- Verba, S., Schlozman, K. L., & Brady, H. E. (1995). Voice and equality: Civic voluntarism in American politics. Harvard University Press.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. (3rd ed.). Tokyo: Harper International Edition.